

INFO BUSINESS NEWSLETTER

Udruženje poslodavaca FBiH

Decembar 2014. godine

Broj 31

Udruženje na Fokus grupi predstavilo rezultate provedene ankete u vezi Zakona o radu FBiH

Održana XXIII proširena sjednica Upravnog odbora Udruženja poslodavaca FBiH

Udruženje poslodavaca FBiH održalo XXIII proširenu sjednicu Upravnog odbora

XXIII proširena sjednica U.O. UP FBiH

Dana 17.12.2014. godine u Hotelu Bosnia u Sarajevu održana je 23. proširena sjednica Upravnog odbora Udruženja poslodavaca u Federaciji BiH. Sjednici su pored članova UO prisustvovali i brojni poslodavci iz Kantona Sarajevo te predstavnici delegacije poslodavaca u ESV-u.

Na sjednici se pored zapisnika raspravljalo o aktuelnoj problematiki vezano za trgovачki lanac „TUŠ“ u cilju zaštite domaćih kompanija i naplate potraživanja dobavljača te o naknadama za vođenje računa od strane banaka, za depozite po viđenju.

Vezano za trgovачki lanac „Tuš“ UO je osudio postupak kompanije „Tuš“ te predložio da se organizuje zajednički sastanak svih poslovnih asocijacija sa predstavnicima nadležnih ministarstava u cilju pronalaženja zaštite za kompanije koje su pogodjene od strane „Tuša“, te da se pokuša naći zakonsko rješenje kako da se kompanije ubuduće zaštite od ovakvih radnji i sličnih kompanija.

Kada je u pitanju visina bankarskih naknada zaključeno je da se organizuje tematska sjednica sa predstavnicima Udruženja banaka BiH na kojoj će se razgovarati o bankarskom sektoru te o opterćenju poslodavaca od strane banaka sa ciljem da se pokuša naći zajedničko rješenje kako te troškove smanjiti na obostrano zadovoljstvo.

Upravni odbor je također raspravljao o inicijativama članica Lager d.o.o. Posušje, Konzum d.o.o. te Udruženju poslodavaca ZE-Do Kantona. U tom smislu Upravni odbor je donio Odluke kojim podržava inicijative naših članica. Upravni odbor je razmatrao inicijativu članice LAGER d.o.o. Posušje, za donošenje Odluke o povoljnijem tarifnom postupku za određenu robu-mašine u rудarstvu, koje zbog konačne namjene mogu uživati određene pogodnosti. Nakon diskusije UO je donio Odluku da podrži inicijativu Lager d.o.o. i podršku uputi Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, s tim da se ova inicijativa odnosi generalno na sve članice koje su iz ove djelatnosti.

Dalje UO je također razmatrao inicijativu za davanje autentičnog tumačenja Zakona o vijeću zaposlenika koju je pokrenuo Konzum d.o.o. Naime, kompanija KONZUM se kao i ostali poslodavci na teritoriju FBiH susreću sa problemima u pogledu primjene Zakona o radu i Zakona o vijeću zaposlenika u radnim sudskim postupcima, i to u dijelu koji se odnosi na otkaz ugovora o radu, odnosno u vezi nedorečenosti i kontradiktornosti navedenih propisa te nastaloj potrebi da se isti izmijene i preciziraju kako ne bi dolazilo do različitih tumačenja i primjene istih na štetu poslodavaca. U praksi su neizbjegljene situacije da je poslodavac prinuđen nekom zaposleniku da izrekne mjeru otkaza ugovora o radu zbog teže povrede radne dužnosti jer je povreda takve prirode da ne bi bilo osnovano od poslodavaca da se nastavi radni odnos.

Predstavnici Grupacije poslodavaca IT sektora pri UP FBiH (Miralem Šabović, BBS d.o.o., Brano Vujičić, Ping d.o.o. Senid Gerin, Ocean d.o.o.)

Naime, sudovi u FBIH su u slučaju sporova povodom odluka o otkazu ugovora o radu zbog teže povrede radne dužnosti zauzeli stav da je prije donošenja odluke o otkazu ugovora o radu zbog teže povrede radne dužnosti zaposleniku poslodavac dužan u svakom pojedinačnom slučaju konsultirati vijeće zaposlenika u skladu sa odredbom člana 23. Stav 1. Alineja 3. Zakona o vijeću zaposlenika, te sudovi redovno poništavaju odluke o otkazu i zaposlenike vraćaju na posao ako se utvrdi da poslodavac nije konsultirao vijeće zaposlenika o namjeravanoj odluci, dakle isključivo iz formalnih razloga i bez upuštanja u postojanje opravdanosti odluke o otkazu.

Također sudovi zanemaruju odredbu navedenog Zakona da se prije donošenja odluke značajne za prava i interesu uposlenika poslodavac obavezno kosnultira sa vijećem zaposlenika o namjeravanoj odluci a naročito kada se radi o između ostalog, planu zapošljavanja, premještaju i otkazu- ali da istom odredbom nije precizirano o kojoj se vrsti otkaza radi. Također odredbe Zakona o radu i Zakona o vijeću zaposlenika kada su u pitanju rokovi za dostavljanje odluke o otkazu Vijeću zaposlenika su u koliziji i neprovodive u praksi.

Konzum d.o.o. je podnio Parlamentu FBIH inicijativu za autentično tumačenje odredbi Zakona o vijeću zaposlenika, te je u toku postupak pred Parlamentom FBIH po tom pitanju. U međuvremenu je i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike Parlamentu dostavilo svoje mišljenje o istoj pitanju, te podržalo inicijativu KONZUM-a za donošenje autetičnog tumačenja Zakona o vijeću zaposlenika od strane Parlamenta FBIH.

Obzirom da je ova inicijativa u interesu svih članica te da svi poslodavci imaju problema kod primjena Zakona o vijeću zaposlenika konkretnije člana 23. Zakona UO je podržao inicijativu Konzuma d.o.o. te donio Odluku da se nadležnim organima u ime Udruženja poslodavaca FBIH uputi inicijativa za davanje autentičnog tumačenja Zakona o vijeću zaposlenika i eventualne izmjene ovog Zakona.

Upravni odbor je također imenovao novog člana UO obzirom da je dosadašnji član koji je obnašao navedenu funkciju, g-din Smail Ramović, penzionisan. Budući da je Smail Ramović bio predstavnik Udruženje privrednika „Biznis centar“ Jelah/ Tešanj, sasvim je logično da do isteka njegovog mandata član UO bude predstavnik Udruženja privrednika „Biznis centar“ Jelah/ Tešanj, čime se obezbjeđuje kontinuitet rada.

Shodno tome Predsjednik Upravnog odbora Udruženja/Udruge privrednika „Biznis centar“ Jelah-Tešanj predlaže da predstavnik/ novoizabrana osoba za obnašanje funkcije člana UO u UPFBiH bude član UO Udruženja privrednika Tešanj, g-din Muharem Sejdić.

Shodno tome UO je imenovao Muharema Sejdića, direktora i vlasnika firme „KOTEKS“ d.o.o. Tešanj, a uz to je i član U.O. Udruženja privrednika „Biznis centar“ Jelah/ Tešanj. Radi se o uglednom menadžeru koji se nalazi na čelu respektabilne kompanije, koja je jedan od lidera u tekstilnoj industriji u SBK.

Pored navedenih odluka Upravni odbor je informisan i o aktivnostima vezano za uključivanje Unije udruženja poslodavaca RS u Asocijaciju poslodavca BiH. U tom smislu predsjednik UPFBiH je informisao UO da su UUPRS i UPFBiH postigli sporazum o odredbama Statuta koji bi trebao biti usvojen na Skupštini APBIH nakon čega bi Unija udruženja poslodavaca RS pristupila APBIH. Također, Grupacija poslodavaca ZE-DO Kantona je informisala UO da se zbog zahtjeva kantonalnih vlasti registrovala na kantonalnom nivou.

Upravni odbor je također raspravljao o memorandumu o razumjevanju sa Centrima civilnih inicijativa i donio Odluku da se predstavnici UPFBiH sastanu sa Predsjednikom CCI i konkretno dogovore ciljeve saradnje.

Pored navedenih tačaka dnevnog reda pod tekućim pitanjima na sjednici se raspravljalo i o neloyalnoj konkurenciji te pitanju beneficiranog radnog staža. Vezano za neloyalnu konkurenčiju koju je iniciralo UP ZE-DO Kantona raspravljalo se o tome da Tuzlanska vlada uz pomoć Federalne vlade BiH izdvaja subvencije Međunarodnom aerodromu Tuzla koji je sklopio petogodišnji poslovni ugovor o avio-letovima po Evropi sa mađarskom nisko tarifnom avio-kompanijom „WIZZAIR“ koja nudi putnicima avio-karte po damping cijenama na redovnim avio-linijama za Švedsku (Malme i Geteborg) i Švicarsku (Bazel). Uz to na Tuzlanskom aerodromu WIZZAIR je oslobođen i aerodromskih taksi što je jedinstven primjer u svijetu. Ono što je prema poslodavcima ne bi bilo sporno u ovom slučaju je da sklapanjem poslovnog aranžmana sa ovom stranom avio-kompanijom Tuzlanski aerodrom posluje po ekonomskim principima, da ima komercijalne letove i da iskazuje pozitivne finansijske rezultate kojim bi opravdavali društvene subvencije i ostale ustupke koje je država odobrila ovoj zračnoj luci. Udruženje poslodavaca ZE-DO kantona smatra da je neprihvatljiva činjenica da se putem javnih preduzeća (u ovom slučaju Tuzlanskog aerodroma) preljevaju kantonalna i federalna budžetska sredstva u inostrane privatne aviokompanije (u ovom slučaju WIZZAIR), te se tako čini neloyalna konkurenčija i otežavaju uslovi privređivanja bh.autoprevoznicima koji imaju redovne međunarodne linije na relacijama BiH-Švedska i BiH Švajcarska.

Sjednica je održana u hotelu "Bosnia" Sarajevo

Mladen Pandurević, direktor UP FBiH, Safudin Čengić, predsjednik UP FBiH i Midhat Terzić, potpredsjednik

Shodno navedenome UO je donio Odluku da se prema Vladi FBiH i nadležnim federalnim i kantonalnim ministarstvima uputi zahtjev da se očituju vezano za nezakonito subvencioniranje stranog avio prevoznika na uštrb domaćih kompanija koje gube tržište. Ovaj zahtjev treba uputiti i prema drugim aerodromima kao što su aerodrom u Sarajevu i Mostaru.

Na dnevnom redu također je raspravljano o beneficiranom radnom stažu. Naime, na temelju zakona o PIO/MIO i Pravilnika o utvrđivanju radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem („Službene novine Federacije BiH“, broj: 64/12) poslodavci su dužni izvršiti reviziju radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.

Pravilnik o utvrđivanju radnih mesta na kojima se staž računa sa uvećanim trajanjem stupio je na snagu 04.08.2012. g. Pravilnikom je propisan postupak za utvrđivanje radnih mesta na kojima se staž računa sa uvećanim trajanjem, kao i revizija daljnog postojanja uvjeta za računanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem.

Članom 17. i 18. Pravilnika, između ostalog, je propisano da radna mjesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem koja su utvrđena do 31.03.1992. g. podliježe reviziji zaključno sa 31.12.2014. g. te da će se staž osiguranja sa uvećanim trajanjem računati najkasnije do 31.12.2014.g. ukoliko poslodavac do tog datuma ne podnese zahtjev za reviziju radnih mesta.

Shodno navedenom poslodavcima se nameće dodatna obaveza da moraju platiti oko 4.500,00 KM instituciji koja će vršiti reviziju te da moraju podnosi zahtjeve. S tim u vezi je UO je predložio da se uputi zahtjev Federalnom ministarstvu za rad i socijalnu politiku za stavljanje van snage nevedenog Pravilnika, te da se pristupi izradi novog pravilnika po uzoru na države u okruženju a to je da radna mjesta utvrđuje država. Također pri izradi novog Pravilnika moraju biti konsultirani poslodavci.

UO je također donio Odluku da se formira komisija za izradu izmjena i dopuna Statuta UPFBiH.

Udruženje poslodavaca FBiH održalo Fokus grupu na temu „Zakon o radu” FBiH“

Obaračnje prof.dr. Jasminke Gradaščević-Sijerčić

Dana 17. decembra 2014.godine Udruženje poslodavaca FBiH uz finansijsku podršku ILO-a održalo je Fokus grupu na temu „Zakon o radu FBiH“.

Kako smo ranije pisali, Udruženje poslodavaca FBiH provelo je anketu među poslodavcima na temu Zakon o radi FBiH i odredba ovog Zakona koji otežavaju poslovanje. Analiza je provedena na uzorku od 174 poslodavca, koji zapošljavaju 67.000 radnika, što čini 25% od ukupnog broja zaposlenih u industriji/realnom sektoru. Pri tome smo uspjeli anketirati poslodavce iz svih kantona u FBiH, te smo obezbjedili zastupljenost svih značajnih privrednih djelatnosti.

Na Fokus grupi prisutvovao je veliki broj poslodavaca iz Federacije BiH koji su aktivno učestvovali u radu, te dali određene smjernice za buduće aktivnosti Udruženja po pitanju novog Zakona o radu.

Profesorica Gradaščević-Sijerčić je u svom izlaganju predstavila sekundarno istraživanje koje nastalo od primarnog istraživanja

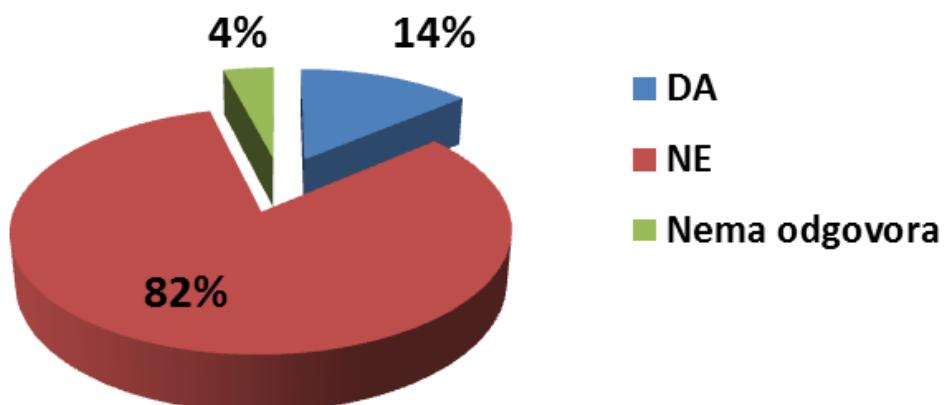
koje je provelo Udruženje poslodavaca FBiH na temi Zakona o radu. Rezultate ankete prezentirao je direktor UP FBiH Mladen Pandurević. Pandureviće je u prezentaciji naveo da je;

anketa je provedena na reprezentativnom uzorku od 174 kompanije članice UP FBiH.

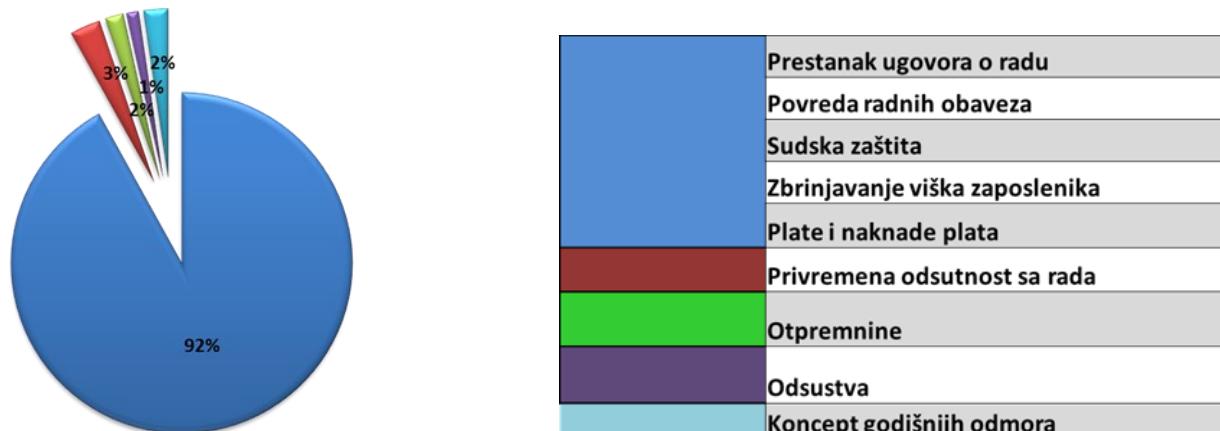
poslato je ukupno 160 anketnih upitnika a dobili smo 14 odgovora više. To pokazuje koliko je, za poslodavce, važna tema koja je bila predmet primarnog istraživanja. Prilikom definisanja ciljne grupe

vodilo se računa o ravnomjernoj zastupljenosti po osnovu: kantona, oblika vlasništva, djelatnosti i veličini firme.

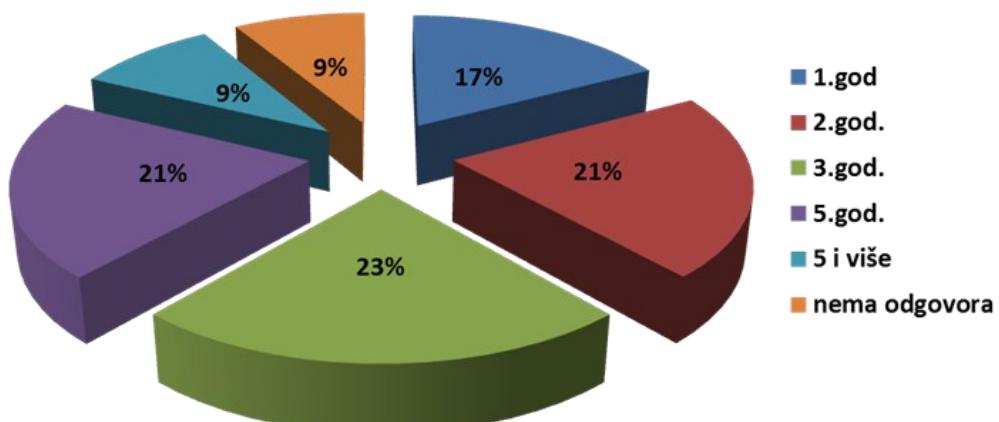
Na pitanje da li su zadovoljni sa sadašnjim Zakonom o radu poslodavci su odgovorili na slijedeći način;

82% ispitanih odgovorilo je da nije zadovoljno trenutnim zakonom, a samo 14% njih je zadovoljno. Pri tome nema bitnih odstupanja u odgovorima ispitanih po kantonima i po veličini kompanije. Nešto veći procenat državnih kompanija i kompanija iz oblasti finansijske djelatnosti odgovorio je da je zadovoljan Zakonom. Radi se o kompanijama koje ostvaruju veliku dobit iz poslovanja i ne predstavlja im problem ispoštovati odredbe ZoR-a.

92% ispitanih nije zadovoljno odredbama zakona koje regulišu: prestanak ugovora o radu, povredu radnih obaveza, naknade plata. toga je sudsku zaštitu, zbrinjavanje viška zaposlenih i plate i naknade plata. To je 160 od 174 ispitane kompanije.

Ostali bi produžili vrijeme trajanja takvog ugovora od 3-5 godina pa i duže. Razlozi za to leže u sljedećim činjenicama: nedovoljna fleksibilnost raskida ugovora u kriznim situacijama, neadekvatna sudska zaštita poslodavaca, pogrešna primjena instituta "in favorem laboraries", visoka poreska opterećenja i neadekvatno poslovno i pravno okruženje.

Posebno je indikativno da su trajanjem ugovora na određeno vrijeme najzadovoljnije male kompanije i kompanije u državnom ili većinski državnom vlasništvu.

Zbog toga mislimo da bi obavezno trebalo produžiti trajanje ugovora na određeno vrijeme dok se ne stvore uslovi za njegovo skraćivanje.

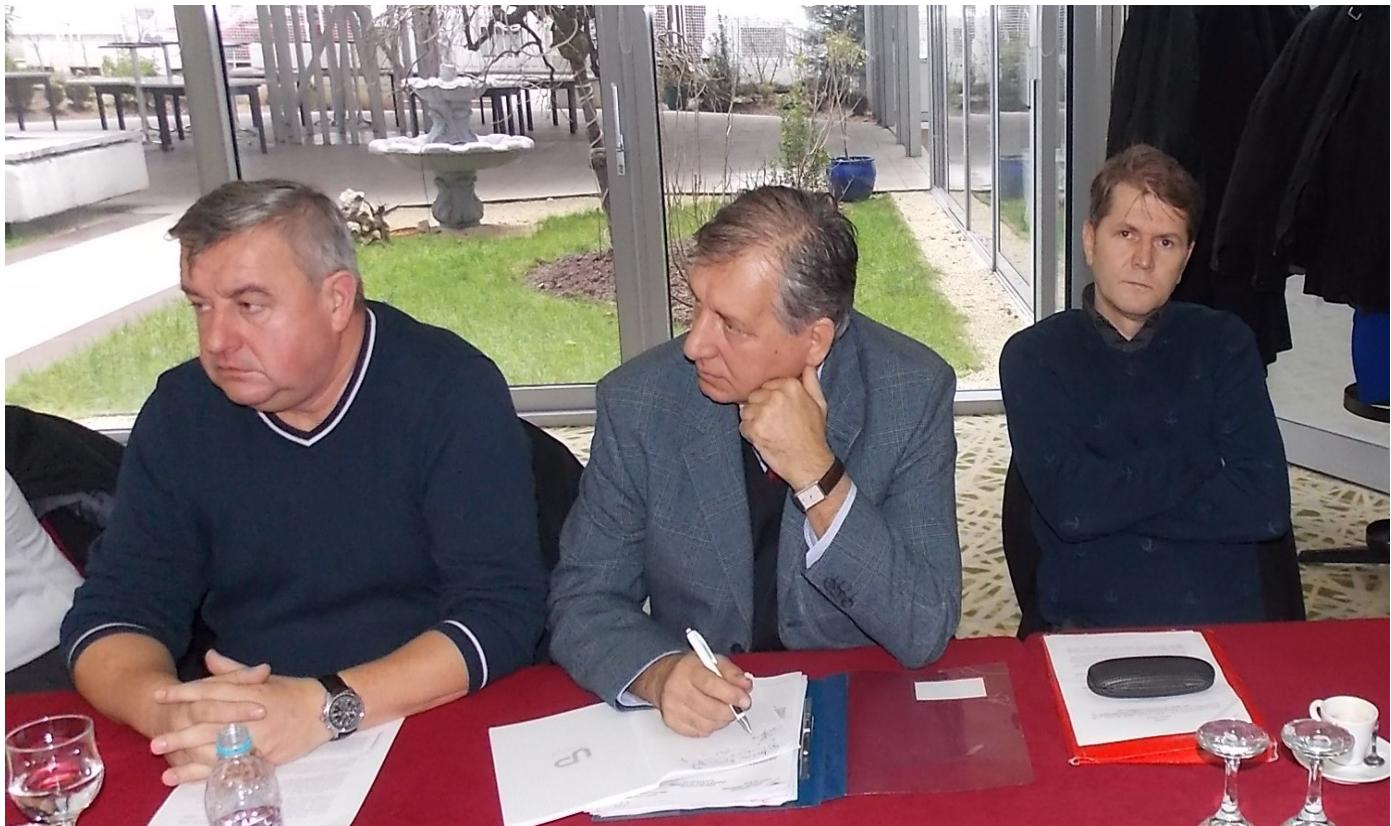
Svi prijedlozi i sugestije koje su izneseni na Fokus grupi biće smjernice za izradu konkretnih stavova u vezi Zakona o radu, a sami

Učesnici Fokus grupe s lijeva na desno: Faruk Jažić, v.d. Direktor BH Airlines, Adnan Hodžić, Klas d.d., Aldin Beganović, Fajol d.o.o., Enver Malagić, direktor hotela Bosnia, Mevlida Bajraktarević i Naima Bahto, Gazprom Petrol BiH,

Fokus grupa održana je u hotelu "Bosnia"

Predstavnici Grupacije poslodavaca ZE-DO Kantona pri UP FBiH (S lijeva na desno Ibrahim Meškić, predsjednik Skupštine, Džemal Rošić i Samir Hamzić, predstavnici kompanije Babić Biss tours iz Zenice)

S lijeva na desno; Šukrija Malezović, direktor Grakop d.o.o., Mijo Mišić, sekretar UBBiH, Samir Lačević, rukovodilac za bankarske poslove, edukacije i trening UBBiH, Mirsa Tuce, član delegacije poslodavaca ESV-a i direktor za odnose sa javnošću u Arcerol Mittal Zenica, Tomislav Slišković, član delegacije poslodavaca ESV-a i direktor kompanije Sarajevski kiseljak Kiseljak

Održan uvodni sastanak za dalji proces programiranja Instrumenata za pretpriistupnu pomoć—IPA II

IPA INSTRUMENT FOR PRE-ACCESSION ASSISTANCE

Polovinom mjeseca decembra održan je uvodni sastanak za dalji proces programiranja Instrumenata za pretpriistupnu pomoć-IPA II sa fokusom na izradi Sektorskih planskih dokumenata.

Na sastanku koji je održan u zgradi

Parlamentarne skupštine BiH kraja februara 2015. godine, dok je u prisustvovali su i predstavnici Udruženja poslodavaca BiH i Udruženja poslodavaca FBiH. Svrha sastanka bila je razmatranje pripreme i poduzimanje narednik koraka u procesu planiranja koji se zasniva na Sektorskom planskom dokumentu. Na sastanku su učesnici dobili materijal u kojem se nalazio Sektorski planski dokument koji se sastoji iz dva dijela. U prvom dijelu Sektorskog planskog dokumenta je data analiza sektora u skladu sa kriterijima sektorskog pristupe. Ovaj dio analize treba kompletirati do drugog dijela ovog dokumenta daz višegodišnji provedbeni okvir, koji uključuje daljnju interventnu logiku koja se koristi kao osnova za pripremu aktivnosti/projekta koji se finansiraju sredstvima iz IPA II. Rok za kompletiranja drugog dijela ovog dokumenta je 15.april 2015.godine.

Sastanak je organizovao ured Državnog IPA koordinatora u saradnji sa Delegacijom Evropske Unije u BiH. Organizatori su ovom prilikom pozvali sve učesnike da aktivno uzmu učešće u definisanju narednih koraka u procesu planiranja koji se zasnivaju na Sektorskom planskom dokumentu.

Postignut sporazum o odredbama Statuta Asocijacije poslodavaca BiH

Na sjednici Upravnog odbora UP FBiH koja je održana 17.12.2014.godine raspravljalo se i o sporazumu o odredbama Statuta Aasocijacije poslodavaca BiH. S tim u vezi predsjednik UO UP FBiH Safudin Čengić infomisao je prisutne o sporazumu koji je postignut između Unije udruženja poslodavaca Republike Srpske i Udruženja poslodavaca Federacije BiH. Sporazum je postignut u vezi novog teksta Statuta Asocijacije poslodavaca BiH , nakon čega će se Asocijaciji poslodavaca priključiti Unija udruženja poslodavaca RS-a.

U narednom periodu održaće se Skupština APBiH na čijem će se dnevnom redu naći i tačka usvajanje novog Statuta APBiH. Dogovor predsjednika UP FBiH i predsjednika UUPRS-a da se nakon održavanja Skupštine na kojoj bi trebao biti usvojen parafirani Statut AP BiH, Unija udruženja poslodavaca RS će pokrenuti sve potrebne aktivnosti za pristupanje Asocijaciji poslodavaca BiH.

Ukoliko predstojeće aktivnosti budu realiziranje zvanični naziv Asocijacije poslodavaca BiH će biti Udruženje poslodavaca BiH, a o čemu su se dogovorili i predsjednici entitetskih udruženja poslodavaca.

Održan okrugli sto na temu "Efikasno korištenje javnih sredstava u kreiranju aktivnih politika/programa tržišta rada"

Učesnici Okruglog stola

U

Učesnici današnjeg okruglog stola o temi "Efikasno korištenje javnih sredstava u kreiranju aktivnih politika/programa tržišta rada" u Sarajevu poručili su da u narednom periodu treba intenzivnije raditi na stvaranju sinergije između institucija različitih novoa koje djeluju na tržištu rada, a kako bi se doprinijelo smanjenju stope nezaposlenosti.

Okrugli sto organizovao je USAID Sida Projekat unapređenja lokalnog razvoja (GOLD), u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje i JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo".

Kako je rečeno, Federalni zavod za zapošljavanje i "Služba za zapošljavanje KS" svake godine izdvavaju višemilionska sredstva za programe zapošljavanja, ali bi se više moglo postići ukoliko bi i općinske strukture kroz svoje budžete izdvajali značajnija sredstva za te namjene.

Rukovodilac Sektora za zapošljavanje u Federalnom zavodu za zapošljavanje Omer Korjenić naveo je da poslodavci potražuju radnu snagu, ali da je problem što radna snaga ne zadovoljava zahtjeve poslodacaca, jer nemaju potrebna znanja i vještine, a s obzirom na to da veliki broj poslodavaca uvodi nove tehnologije.

Dodao je da je uprkos ovoj činjenici u 2014. godini zabilježen trend pada broja nezaposlenih, odnosno rast broja zaposlenih čemu su, između ostalog, doprinijeli veliki građevinski radovi, poput onih na Koridoru 5c. Najveći skok zaposlenosti u ovoj godini zabilježen je u sektoru ugostiteljstva i turizma, odnosno u prerađivačkoj industriji, pojasnio je Korjenić i dodao da je na kraju oktobra u FBiH bilo oko 390.000 nezaposlenih.

Najavio je da će Federalni zavod za zapošljavanje i u 2015. godini realizovati programe zapošljavanja. Direktor JU Služba za zapošljavanje KS Igor Kamočaji podsjetio je da je Služba u 2014. godine intenzivirala saradnju sa poslodavcima, što će biti nastavljeno i u narednom periodu.

analizi rada Službe u posljednjih pet godina vidljivo je da je za poticajne mjere zapošljavanja izdvojeno oko 35 miliona KM, dok je oko 95 miliona KM izvojeno za materijalno i socijalno zbrinjavanje nezaposlenih, naveo je Kamočaji i dodao da tu vidi ogroman prostor za povećavanje sredstva za poticajne mjere.

Istovremeno, kako je kazao, trebalo bi iskoristiti grant sredstva međunarodnih nevladinih organizacija namijenjena programima zapošljavanja, a svjetao primjer je i GOLD projekat koji je pružio podršku Federalnom zavodu za zapošljavanje. Kamočaji je naveo da je trenutno na evidenciji Službe za zapošljavanja oko 71.500 nezaposlenih, te da je budžetom za narednu godinu planirano 3,5 miliona KM za poticaje zapošljavanja.

Učesnici okruglog stola naveli su i da bi obrazovni sistem u našoj zemlji trebalo prilagoditi tržištu rada. U obraćanju prisutnima, direktor GOLD projekta Christopher Donahoe naveo je da sarađuju sa 47 općina iz BiH, nastojeći kreirati nova radna mesta i pratiti potrebe poslodavaca.

On smatra da bi na kantonalnim i općinskim nivoima trebalo izdvajati više sredstava za aktivne mjere zapošljavanja. Kako je rečeno, nekoliko programa zapošljavanja u okviru GOLD projekta je rezultiralo otvaranjem novih radnih mesta u pojedinim bosanskohercegovačkim općinama.

U firmi HM Promet u Maglaju uposleno je 456 radnika različitih profila, u kompaniji "Alma Ras" u Olovu 70 (151 je u procesu realizacije), 30 je novih uposlanika u firmi Sinkro na Ilijdi (55 radnih mesta u procesu realizacije), dok je firma "Ziko" u Zavidovićima uposnila 120 osoba.

MDG International u Vogošći otvorio je 15 novih radnih mesta te D&U Company u Visokom 63.

Održan Okrugli sto na temu "Strukturne reforme za konkurentnost"

Početkom mjeseca decembra u organizaciji OCED održan je Okrugli sto za konkurentnost kojem je cilj prepoznavanje reformskih prioriteta za Nacionalni program ekonomskih reformi (NERP). Skup organizuje OECD Investiciona Povelja za Jugoistočnu Europu u saradnji sa Direkcijom za Ekonomsko Planiranje BiH, uz finansijsku podršku Europske Komisije, u okviru tehničke pomoći za izradu Drugog dijela NERP-a. Ovaj dio NERP-a odnosi se na strukturne reforme koje će BiH implementirati 2015. godine. U prilogu ćete naći nacrt dnevnog reda.

U okviru novog Okvira za ekonomsko upravljanje, Europska Komisija poziva zemlje pristupnice da dostave Nacionalne programe ekonomskih reformi, u svrhu poboljšanja konkurentnosti i što bržeg ispunjavanja Kopenhaških kriterija. Ovaj program će se pripremati svake godine počevši od 2015., a prvi takav program BiH treba dostaviti najkasnije do 31. januara 2015. godine. Prvi dio NERP-a odnosi se na mjere makroekonomске politike, a drugi dio na desetak mjera strukturalne reforme koje će utjecati na konkurentnost, ekonomski rast i zapošljavanje.

Koncept ekonomskog upravljanja i okvir NERP-a predstavljen je od strane Europske Komisije na seminaru koji je održan 12. i 13. novembra na Jahorini. OECD organizira ovaj seminar sa ciljem određivanja konkretnih reformskih prioriteta. Diskusija će se voditi oko pet prioritetsnih stubova koje je sugerirala Europska komisija.

Na Okruglom stolu identificiрано je 5 reformskih prioriteta;

- Strukturne reforme za fizički kapital
- Strukturne reforme za ljudski kapital
- Strukturne reforme za industrijske strukture
- Strukturne reforme za poslovno okruženje
- Strukturne reforme za trgovinske integracije

Predstavnici Udruženja na sastanku sa predstavnicima fondacije BIGMEV

BOSNA HERSEK İLE İLİŞKİLERİ GELİŞTİRME MERKEZİ CENTAR ZA RAZVOJ ODNOSA SA BİH CENTER FOR THE DEVELOPMENT OF RELATIONS WITH BIH

Prošle sedmice 08.12. 2014. godine predstavnici AP BiH su u prostorijama Udruženja poslodavaca u FBiH održali sastanak sa predstavnicima BIGMEV-a. Sastanak je bio na inicijativu BIGMEV-a u cilju uspostavljanja saradnje između ove dvije organizacije.

Predstavnici BIGMEV-a su ukratko prezentirali ciljeve i misiju BIGMEV-a ističući da je njihov glavni cilj uspostavljanje saradnje između privrednika BiH i Turske. Dakle BIGMEV radi na:

- Povećanje investicija iz Turske u Bosnu i Hercegovinu
- Povećanje izvoza iz Bosne i Hercegovine u Tursku
- Uspostavljanje strateške saradnje bazirane na principu reciprociteta
- Doprinos rastu i razvoju Bosne i Hercegovine
- Razvijanje održivih veza između poslovnih svjetova
- Razvoj aktivnosti na poljima kulture, umjetnosti i sporta između Bosne i Hercegovine i Turske
- Programi studentske razmjene tokom i nakon studiranja
- Jačanje veza između bosanaca koji žive van Bosne i Hercegovine i njihove zemlje

Također, predstavnici BIGMEV-a su istakli da su dobili certifikat turskog KOZGEB-a i da će u tom smislu raditi na pomoći malim i srednjim preduzećima. KOZGEB je državna direkcija Turske za razvoj malih i srednjih preduzeća. Dakle, ova direkcija daje podršku malim i srednjim preduzećima u cilju razvoja MSP a od čega najviše koristi u stvari ima država.

Na sastanku je zaključeno da se krajem februara organizuje sastanak članica UPFBiH sa predstavnicima BIGMEV-a na kojem bi se razgovaralo o uspostavljanju saradnje privrednika BiH sa privrednicima Turske.

Predstavnik Asocijacije poslodavaca BiH na treningu za uspostavljanje kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini

U okviru Tempus projekta BHQFHE - Bosnia and Herzegovina Qualifications Framework for Higher Education u periodu od 04.12.2014. do 06.12.2014. godine na Univerzitetu u Limerick-u (University of Limerick)Irska, održan je trening vezan za uspostavljanje kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini.

Tempus projekat BHQFHE okuplja predstavnike univerziteta iz Velike Britanije, Irske, Španije i Hrvatske. BH partneri u projektu su javni univrziteti iz Zenice, Tuzle, Mostara, Bihaća i Istočnog Sarajeva te predstavnici nadležnih ministarstava obrazovanja iz Hrvatske, Republike Srpske, Kantona Sarajevo i Županije Zapadnohercegovačke, Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, Centra za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja (CIP), Agencije za rad i zapošljavanje BiH i Udrženja poslodavaca BiH i Mreže Agencija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju centralne i istocne Evrope (CEENQA)..

Glavni cilj Projekta je podrška strukturalnoj reformi visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, podrška razvoju kvalifikacijskog okvira za visoko obrazovanje u skladu sa državnim prioritetima i njegova implementacija na različitim institucionalnim nivoima. Projekat treba da osigura modele za potpunu formalnu implementaciju BHQFHE-a na institucionalnim nivoima zasnovano na svim kriterijima i procedurama Evropskog kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje (EQF-LLL) i Kvalifikacijskog okvira evropskog prostora visokog obrazovanja (QF- EHEA). Predviđeno trajanje projekta je tri godine.

Aktivnosti u prvoj godini projekta usmjereni su na izgradnju

kapaciteta ekspertnih grupa (EG). Osnovano je šest ekspertnih grupa, a svaka se sastoji od 7 članova, ukupno 42 člana, uključujući sektor obrazovanja, rada, zapošljavanja, profesori i predstavnici drugih interesnih skupina. Jedan predstavnik iz svake od zemlja partnera (ZP) partnera i lidera EGS učestvovali su u studijskoj posjeti Sveučilišta u Northampton, Sveučilišta u Paderbornu kao i trening u Splitu.

Fokus studijskog posjeta Sveučilištu u Limericku je bio ishod prijašnjih radionica i studijskih posjeta koje su održane u Splitu, Paderbornu i Northamptonu.

Ispred Asocijacije poslodavca BiH na treningu u Univerzitetu u Limericku je prisustvovala Mersiha Jusić, sekretar. Pored predstavnika APBIH treningu su prisustvovali i predstavnici drugih partnera iz Projekta.

Uvodnu riječ dobrodošlice učesnicima treninga je zaželio prof. Don Barry, Predsjednik Univerziteta Limerick. Radni dio sastanka počeo je predstavljanjem kvalifikacijskog okvira u Irskoj i impaktu ovog okvira na edukaciju. Kvalifikacijski okvir u Irskoj je prikazao Dr. William O Keefe

Nakon predstavljanja kvalifikacijskog okvira, predavanja su nastavljena u pravcu definisanja ciljeva učenja, prednosti i mana učenja zasnovanog na kompetencijama i učenja zasnovanog na sadržaju. Predavači su bili Dr David Brancalione, Dr. Mary Fitzpatrick i Dr. Orla McCormack. Po završenim predavanjima razvila se konstruktivna diskusija.

Nakon uvodnih predavanja fokus je prebačen na rad u malim grupama gdje su predstavnici BiH radili sa EU ekspertima na sredjivanju modela okvira u različitim oblastima.

Održana sastanak sa predstavnicima IUS-a

(International University of Sarajevo)

Dana 08.12.2014. godine u prostorijama Udruženja poslodavaca u FBiH, predstavnici AP BiH održali sastanak sa predstavnicima Internacionalnog univerziteta u Sarajevu na kojem su razgovarali o mogućnostima saradnje.

Takođe Predstavnici IUS- a su detaljnije informisali o programima za 2014/2015 akademsku godinu i ukratko predstavili IUS Life - Centar za cjeloživotno učenje.

Internacionalni univerzitet u Sarajevu IUS je u 2013 godini oformio IUS Life Centar za cjeloživotno učenje čija je svrha integracija i pružanje programa edukacije i dokvalifikacije široj javnosti. Cjeloživotno učenje je koncept koji obuhvaća učenje u svim životnim razdobljima (od rane mladosti do duboke starosti) i u svim oblicima u kojima se ostvaruje (formalno, neformalno i informalno).

Obzirom na veliki interes ovakve vrste edukacije IUS Life Centar organizuje kurseve stranih jezika (engleski, njemački, turski, francuski, arapski... itd) kao i bosanski za strance, zatim niz certificiranih programa profesionalnog razvoja, poduzetništva, Adobe ilustracija, obuke na CNC mašinama. MAT Lab, kurs dekupaž tehnike itd.

Kursevi se organizuju u grupama do 10 polaznika i prilagodjeni su zahtjevima i potrebama uposlenih kao i nezaposlene populacije. Pored navedenog IUS Life organizuje seminare i druge obrazovne programe na na nacionalnom i internacionalnom nivou.

Gostovanje u dnevniku TV1 Mladena Pandurevića, direktor Udruženja poslodavaca

Mladen Pandurević, direktor UP FBiH

Udruženje poslodavaca FBiH danas je predstavilo knjigu Kako do povoljnijeg poslovnog ambijenta. Knjiga sadrži set vezanih mjera kojim bi vlast trebala unaprijediti stanje u privredi, olakšati poslodavcima, te otvoriti nova radna mesta. Izradu ovog priručnika za vlast finansirala je britanska vlada. Ovim povodom gost Dnevnika TV1 bio je Mladen Pandurević, direktor Udruženja poslodavaca FBiH.

Gostovanje možete pogledati na ovom linku <https://www.youtube.com/watch?v=BzR6Um3JrdQ>

Gostovanje u emisije Ajezeera direktora Asocijacije poslodavaca BiH

Alija Remzo Bakšić, direktor APBiH

Prije dvije godine, Poreska uprava FBiH objavila je listu najvećih dužnika. Javnost je saznala koliko pojedine kompanije, uglavnom u državnom vlasništvu, duguju ovom bh. entitetu, pa je tako pojačan pritisak na njihove uprave trebalo da doneše rezultate. Međutim, oni su izostali.

Gost Al Jazeere je Alija Remzo Bakšić, direktor Asocijacije poslodavaca BiH.

Emisiju možete pogledati na slijedećem linku: <http://balkans.aljazeera.net/video/alija-remzo-baksic-o-dugovanjima-u-bih>

Tema TV1 sa Nikolinom Veljović - 11.12.2014.

Mladen Pandurević, direktor UP FBiH

Dana 11.12.2014.godine u emisiji Tema na TV1 gostovao je direktor Udruženja poslodavaca FBiH Mladen Pandurević.

Tema emisije bila je "Kako je poslovati u BiH". Emisiju u cijelosti možete pogledati na ovom linku ; <http://www.tv1.ba/produkacija/formati/tema-tv1-dijaloska-emisija/19877-tema-tv1-sa-nikolinom-veljovic-11-12-2014.html>

KOLUMNE

Kako do povoljnijeg poslovnog ambijenta

**Safudin Čengić, predsjednik
UP FBiH**

Dugi niz godina, od prestanka ratnih strahota i potpune devastacije bosanskohercegovačke privrede, u glavama najvećeg broja građana BiH, domaćih političara i predstavnika međunarodne zajednice, isključiva tema interesovanja bila je politika sa izrazitim nacionalnim nabojem. Mali broj domaćih političara, u kratkom time outu međustranačkih konfrontacija, smogao je snage da progovori koju riječ i o stanju i potrebama privrede, uposlenika i onih koji, od novostvorene vrijednosti, obezbjeđuju egzistenciju sebi, svojim porodicama i kompletnom društvu. Za to vrijeme predstavnici međunarodne zajednice bavili su se političarima, organizirali razne susrete ili "sijela" te pratili njihove medijske istupe i prijetili sankcijama.

Na svu sreću, iako sa огромnim kašnjenjem, dočekali smo da skoro svi domaći i strani političari, razni analitičari i eksperti, univerzitetski profesori, međunarodna zajednica i... počnu govoriti o ekonomiji kao temi broj jedan, odnosno o onome od čega se može živjeti, što može utjecati na način razmišljanja i racionalno prosuđivanje, što će mijenjati društvene odnose. Odjednom smo shvatili da obični građani koji nisu gladni, koji imaju posao, koji mogu zadovoljiti svoje i potrebe svoje porodice, lakše će prihvati onoga koji nije iz njegovog nacionalnog korpusa, koji je drugačijeg nacionalnog, vjerskog, političkog ili... uvjerenja. Sit i zadovoljan građanin Bosne i Hercegovine sve manje će biti zainteresiran da zna ime svakoga političara, pa i onoga sa 132 dobivena glasa. Na nekim narednim izborima odlučit će da glasa za onoga koji mu je obezbijedio posao, dobra primanja, kvalitetno obrazovanje djece, pristojnu penziju...

Čitajući medijske napise izgleda mi da su naši političari shvatili da poslovni ambijent, u kojem djeluju privredni subjekti u Federaciji i cijeloj Bosni i Hercegovini, i pored određenih pozitivnih karakteristika, kao što su stabilna valuta, stabilan bankarski sektor, dobar geografski položaj, dobra telekomunikacijska i energetska infrastruktura, prirodni resursi, ekološki čist ambijent, potencijalno dobri kadrovi, rast makroekonomskih pokazatelja u zadnjoj godini, nije dovoljno stimulativan za investiranje i novo zapošljavanje.

Velik je broj faktora koji negativno utječu na poslovni ambijent u Bosni i Hercegovini, od kojih se posebno ističu nepostojanje jedinstvenog ekonomskog prostora, politička nestabilnost i stalne tenzije koje značajno utječu na poslovnu klimu, nepostojanje strategije za prevazilaženje postojećeg stanja i minimum političke volje za provođenje strukturalnih reformi, neselektivno uvođenje novih korisnika socijalnih prava, enormno visoka javna potrošnja, opterećenje rada koje je u samom vrhu u Evropi, slab pristup kapitalu, visok udio neformalne-sive ekonomije i korupcije, komplikovane administrativne i sudske procedure, velika birokratizacija, neadekvatno zakonodavstvo i pravni okvir, neodgovoran odnos velikog broja državnih institucija prema poslodavcima. Posljedice takvog, neadekvatnog, poslovnog ambijenta, kako u Bosni i Hercegovini tako i u Federaciji BiH, ogledaju se kroz smanjenje konkurentnosti domaće privrede, što pokazuje i Globalni indeks konkurentnosti, te istraživanje Svjetske banke - Doing Business koje je rangiralo BiH na 131. mjesto u svijetu. Bosna i Hercegovina je zemlja sa izrazito visokim vanjskotrgovinskim deficitom, opštom nelikvidnošću i dugovanjima svih prema svima, koja prijeti da potpuno zaustavi, registrovano, legalno poslovanje (preko 66.000 blokiranih računa), smanjenim stranim i domaćim investicijama, te najvećom stopom nezaposlenosti u Evropi, sa najvećim procentom mladih među nezaposlenima. Analizirajući uvjete za otvaranje biznisa i poslovanje od samog početka, što podrazumijeva otvaranje firme, pristup tržištu radne snage, pronalaženje adekvatne lokacije i pribavljanje građevinske dozvole i svih drugih dozvola i odobrenja, pristup finansijama, poticajima, svakodnevno plaćanje, poreze, poštovanje i kvalitetu propisa, uvidjet ćemo da ova kompletna zahtijeva strukturnu reformu i sasvim drugi pristup u osmišljavanju i definiraju prioriteta.

Podatak da je u FBiH manje od 270.000 zaposlenih u realnom sektoru, koji stvara novu vrijednost, i da na svojim plećima nosi preko 390.000 nezaposlenih, više od 392.000 penzionera, 175.000 zaposlenih koji se finansiraju iz budžeta raznih nivoa vlasti, preko 350.000 učenika i studenata te skoro 500.000 korisnika raznih socijalnih primanja, govori o neodrživosti postojećeg stanja i neophodnosti donošenja hitnih mjera kojima će se povećati broj privrednih subjekata orientiranih ka proizvodnji i izvozu.

Nesrazmjeran odnos uposlenih u državnoj administraciji i javnim preduzećima u odnosu na uposlene u realnom sektoru doveo je do toga da je država postala najpoželjniji poslodavac, što je san svakog ko traži posao, ali i onog koji je uposlen u tzv. realnom sektoru da se zaposli u neku državnu instituciju i javno preduzeće. Jednom kada se zaposlite u državnu službu, zauvijek ste riješili problem svoga radnog mjesta. Da ne govorimo o enormnoj razlici u primanjima uposlenika, za isti ili sličan posao, onih koji rade u državnim službama i onih koji se zaposleni u kompanijama iz realnog sektora.

Zbog svega toga, poslodavci smatraju da bez pojedinačne i kolektivne odgovornosti uposlenika i rukovodioca u institucijama i organima vlasti neće biti moguće provesti bilo kakve reforme i mjere u cilju promjena ukupnih društveno-ekonomskih prilika u BiH. Za to je neophodno izvršiti izmjene Zakona o namještenicima u organima državne službe te jasno i precizno definirati odgovornost državnih službenika i rukovodioca za provođenje, odnosno neprovođenje zakona, te odrediti adekvatne sankcije.

Ono što posebno zabrinjava jeste činjenica da, u ovom trenutku, u Federaciji BiH postoji na hiljade pravosnažnih presuda zbog nepoštovanja kolektivnih ugovora, po osnovu kojih se, iz budžeta raznih nivoa vlasti, treba isplatiti više od 500 miliona KM. Procjena je da je visina odštetnog zahtjeva po tužbama koje su u postupku preko 600 miliona KM. Znači, u ovom trenutku godišnji budžet FBiH bi jedva podmirio isplatu po presudama i novim tužbama. Napominjemo da se više od 95% ovog iznosa odnosi na budžetske korisnike. Ukoliko se ovaj problem hitno ne riješi, doći će do kolapsa federalnog i kantonalnih budžeta. Te dubioze se ne mogu nadomjestiti nikakvim kreditnim aranžmanima. Prema procjenama, svaki dan se pokreće nekoliko desetina novih tužbi po ovom osnovu.

Dosadašnje vlasti, posebno u prethodnom mandatnom sazivu, uspostavile su suradnju sa poslodavcima i na bazi naših prijedloga pokušavale su pokrenuti neke promjene. Održana je i tematska sjednica Vlade FBiH na kojoj je razmatran Prijedlog mjera za izlazak iz društvene i ekonomske krize, dostavljen od strane Udruženja poslodavaca FBiH koji je jednoglasno podržan. Međutim, uslijed objektivnih ali i subjektivnih razloga, složenosti postupka donošenje odluka pa i osjetljivosti problematike, nije došlo do implementacije značajnog broja predloženih mjera.

Udruženje poslodavaca FBiH, u želji da javnost, političke stranke i međunarodnu zajednicu upozna sa preprekama koje stoje na putu ka izlazu iz postojećeg stanja, stvaranjem prosperiteta i privrednog razvoja Federacije BiH i cijelog dрушta, prije parlamentarnih izbora u Bosni i Hercegovini, objavilo je brošuru pod naslovom "Kako do povoljnijeg poslovnog ambijenta – šta poslodavci očekuju od vlasti". Cilj je da predložene mјere nađu mjesto u programima rada novoizabranih dužnosnika i organa izvršne i zakonodavne vlasti. Poslodavci smatraju da su mјere koje se tiču privlačenja investicija, poboljšanja likvidnosti, adekvatnog fiskalnog i privrednog ambijenta, suzbijanja privrednog kriminala i korupcije, smanjenja javne potrošnje, te podsticanja potrošnje ključne za kontinuiran privredni razvoj i otvaranje novih radnih mјesta. Samo ekonomski razvoj i novo zapošljavanje mogu dovesti do poboljšanja socijalnog položaja građana.

KOLUMNE

Šta poslodavci očekuju od vlasti

Poslodavci se nisu bavili razlozima zbog čega smo došli u poziciju koja nam ne pruža previše prostora za manevar, odnosno za brz ekonomski oporavak i značajan investicioni zamah. Nismo se bavili optuživanjem ove ili one političke opcije na vlasti, već smo na bazialize postojećeg stanja postavili ciljeve i predložili niz konkretnih mјera za koje smatramo da bi mogle privući investitore te omogućiti otvaranje novih radnih mјesta, punjenje fondova te budžeta raznih nivoa vlasti u Federaciji i Bosni i Hercegovini.

Postavljeni su realni ciljevi i od zakonodavne i izvršne vlasti Federacije BiH traže obezbjeđivanje mehanizama za njihovu realizaciju. Ciljevi se odnose na FBiH, za period 2014-2017. godina i ogledaju se kroz godišnji rast 3,5 posto realnog GDP-a; 2,5 posto rasta zaposlenosti, prvenstveno u realnom sektoru, smanjenje učešća javne potrošnje u GDP-u za 4 posto, petprocentnih poena rasta pokrivenost uvoza izvozom, udio javnih investicija u GDP-u u procentu 25 posto, reformu javne uprave, racionalizaciju broja zaposlenih u administraciji i smanjenje svih troškova najmanje 5 posto, smanjenje procenta neformalnog sektora za 5 posto u odnosu na prethodnu godinu, unapređivanje poslovnog ambijenta, liberalizaciju tržišta rada u cilju veće zaposlenosti, harmonizaciju propisa, rasterećenje privrede u cilju privrednog razvoja i veće zaposlenosti, definiranje socijalnog minimuma u Federaciji BiH, te osiguranje zaštite standarda najugroženijih kategorija stanovništva, intenziviranje i unapređenje efikasnosti borbe protiv kriminala i korupcije.

Opterećenje poslodavaca u FBiH najveće je u regionu i među najvećim u Evropi. Ono iznosi 72,2 posto, tako da na svakih 100 KM isplaćenih radniku, poslodavac državi mora platiti 72 KM. Sa parafiskalnim nametima odnos se pogoršava, tako da, u zavisnosti od kantona i opštine, poslodavac državi mora platiti i do 90 KM. To za posljedicu ima da poslodavac plaća mnogo, a radnik prima malo. Visina troškova rada predstavlja jedan od osnovnih činilaca od kojeg u velikoj mjeri zavisi da li će se kompanija odlučiti za investicije i otvaranje novih radnih mјesta. To znači da visina poreza i doprinosa, iz plate i na platu, direktno utiče na broj zaposlenih u kompanijama, a time i na opšti nivo zaposlenosti. Zbog visoke stope doprinosa i poreza na platu i neujednačenog sistema kontrole bilježi se stalni rast sive ekonomije.

Da bi se pokrenule investicione aktivnosti, poslodavci su predložili niz mjera koje vlasti trebaju poduzeti, a prije svega: mjere za rasterećenje privrede kroz smanjenje doprinosa ukidanjem doprinosa za obaveznozdravstveno osiguranje od 4 posto na platu, ukidanje 0,5 posto doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti na teret poslodavca, donošenje odluke o otpisu neuplaćenog doprinosa za zdravstveno osiguranje, smanjenje doprinosa iz plate, smanjenje parafiskalnih nameta, ukidanje članarine turističkim zajednicama, smanjenje administrativnih i sudskih taksi, ukidanje više članarina za privredne komore, ukidanje obaveze notorske ovjere akata za pravna lica... mjere za poboljšanje likvidnosti, gdje poslodavci predlažu plaćanje PDV-a po naplati, ukidanje prava na odbitni PDV za fakturu koja nije plaćena, uvođenje multilateralne kompenzacije, hitno donošenje zakona o izmirenju obaveza, kojim se utvrđuje rok plaćanja budžetskih korisnika u roku do 60 dana... izmjene radnog zakonodavstva izmjenom Zakona o radu, koji je usvojen prije 15 godina, i kolektivnih ugovora koje treba uskladiti sa realnim ekonomskim mogućnostima i stepenom ekonomskog razvoja... mjere za unapređenje poslovног ambijenta kroz suzbijanje sive ekonomije, izmjenu sistemskih zakona, jačanje potencijala Razvojne banke FBiH, "giljotinu propisa", smanjenje korupcije... mjere za smanjenje javne potrošnje kroz smanjenje plate funkcionera i rukovodilaca, smanjenje naknada, paušala, otpremnina, materijalnih troškova i sl., smanjenje transfera socijalnih davanja, smanjenje unutrašnjeg i vanjskog duga... sistemske reformske mjere kroz donošenje strategija i politika za pojedine djelatnosti, reformi javne uprave, penzionog sistema, socijalne politike, fiskalne politike, obrazovanja. Za pojedine od predloženih mјera nadležna je vlast na nivou BiH. Druge se, opet, nalaze u nadležnosti entiteta, kantona i opština. Za cijelovito ispunjenje predloženih mјera potrebno je tražiti i pronaći politički konsenzus za njihovo provođenje. Također, neophodno je ostvariti kvalitetan ekonomsko-socijalni dijalog i opštedruštveni konsenzus na svim nivoima.

Po mišljenju većine poslodavaca, osnovni uzroci nezaposlenosti u FBiH su neadekvatno radno zakonodavstvo koje ne potiče poduzetništvo i pozitivan odnos prema radu i nije fleksibilno naročito u pogledu trajanja radnog odnosa, radnog vremena, plaćanja i organizacije rada, loši kolektivni ugovori koji su zaključeni na neodređeno vrijeme, a pri tome ne sadrže načine i uslove za njihovo otkazivanje i praktično predstavljaju tarifnu skalu, veliko opterećenja poslodavca, neefikasan pravosudni sistem koji umnogome negativno utječe na tržište rada i odnose vlasnika kapitala i radnika gdje trajanje radnog spora u FBiH, od podnošenja tužbe do pravosnažnosti presude, je između 5-7 godina, neodgovarajući sistem obrazovanja koji proizvodi neadekvatne i nepotrebne kadrove posebno za realni sektor.

Svjedoci smo produbljivanja ionako velike nelikvidnosti privrede u Bosni i Hercegovini i FBiH. No, i pored toga, još ne možemo vidjeti osmišljen i konzistentan plan za rješavanje ovog "hroničnog" problema. Vlade se njime još ne bave. Međutim, ako znamo da je država osnovni uzrok nelikvidnosti, zbog prekomjerne javne potrošnje i ogromnih budžetskih deficitia, onda ne trebamo biti iznenadeni zašto je to tako. Dugovanja uzrokovana nelikvidnošću prelaze 80 posto GDP-a u BiH. Nelikvidnost je poprimila takve razmjere da prijeti potpunom kolapsu registriranih privrednih djelatnosti. Zbog toga, ukoliko želimo pokrenuti ozbiljnu aktivnost na suzbijanju korupcije i neformalne ekonomije, jedna od prvih aktivnosti mora biti posvećena smanjenju nelikvidnosti. Kada bi se poštivale odredbe Zakona o stečaju, u ovom trenutku morao bi se pokrenuti stečajni postupak nad više od 30 posto ukupno registriranih privrednih subjekata, odnosno na više od 80 posto državnih preduzeća koja su privilegirana u odnosu na realni sektor i koja u najvećem broju ne uplaćuju doprinose i poreze. Kakve bi to posljedice imalo na smanjenje privrednih aktivnosti i smanjenje broja zaposlenih? Bez ikakve sumnje katastrofalne.

Bitno je istaći da i u ovakvom, iznimno nepovoljnem poslovnom ambijentu u kojem poslodavci djeluju imamo značajan broj privrednih subjekata koji uspješno posluju, zapošljavaju značajan broj radnika, ali i daju doprinos, kakvoj-takvoj, stabilnosti kompletног društva. To nam govori da u BiH ima uspješnih poslodavaca koji se, uz puni angažman stručnih i kvalificiranih kadrova, svojom kvalitetom proizvoda i usluga, mogu takmičiti sa evropskom i svjetskom konkurenциjom. Sigurno je da bi njihov doprinos bio znatno veći da se uklone barijere koje predstavljaju kočnice za nova ulaganja. Također, neophodno je uspostaviti kvalitetniju komunikaciju i razmjenu mišljenja i iskustava između privrednika odnosno poslodavaca i nosioca izvršne i zakonodavne vlasti. Bez takve, proaktivne komunikacije, politika ne može razumjeti potrebe privrede i neće moći donositi pravovremene odluke i kvalitetna zakonska rješenja.

Nedavno, jedan visoko pozicionirani BH političar, nakon razgovora sa jednim brojem poslodavaca i nakon upoznavanja sa problemima sa kojima se susreću u svom poslovanju, izjavio je da je veliki optimista za budućnost BH privrede i društva u cjelini. Kako je rekao, svoj optimizam zasniva na činjenici da i u ovako lošem poslovnom ambijentu imamo uspješnih poslodavaca koji su sposobni domaćem i ino -ržištu ponuditi najkvalitetnije proizvode i usluge. Kakvi će tek biti kada uklonimo barijere i promjenimo uslove poslovanja? Nadam se da će ovaj, kao i svi novoizabrani političari, vrlo brzo, sa riječi preći na djela i promjenom zakonske regulative, smanjenjem opterećenja poslodavaca, efikasnim radom državnih institucija doprinijeti stvaranju boljeg, povoljnijeg poslovног ambijenta.

(OSLOBOĐENJE)

Podržavamo...stipendiramo, investiramo, stimuliramo inspiriramo... dajemo više... BH Telecom

BH Telecom d.d. je vodeći telekom operator u Bosni i Hercegovini koji stalnim razvojem novih usluga i kvalitetom istih odgovara na zahtjeve tržišta, te udovoljava potrebama korisnika i preko njihovog očekivanja. Takođe, BH Telecom je kompanija koja posebnu pažnju posvećuje programu društvene odgovornosti.

BH Telecom korporativnu odgovornost, odnosno korporativnu filantropiju shvata kao važan sastavni dio poslovne filozofije i misije kompanije. Od prvog dana svog postojanja i poslovanja u Bosni i Hercegovini, BH Telecom daje svoj doprinos: sportu, nauci, obrazovanju, kulturi i umjetnosti, socijalnoj sigurnosti te očuvanju prirode i zdrave životne sredine.

Pored toga što želimo da budemo pouzdan partner privredi i stanovništvu, a budući da smo dugoročno posvećeni tržištu Bosne i Hercegovine, vidimo svoju ulogu u aktivnom i konstantnom doprinisu razvoju bh. društva.

Trudimo se da budemo čvrsto povezani sa zajednicom u kojoj djelujemo, doprinoseći njenom daljem razvoju i stabilnosti.

Svim Jevrejima želimo sretnu Hanuku

*Svim pripadnicima katoličke vjeroispovjesti
želimo čestit Božić*

*Svim pripadnicima
pravoslavne vjeroispovjesti
želimo sretan Božić*

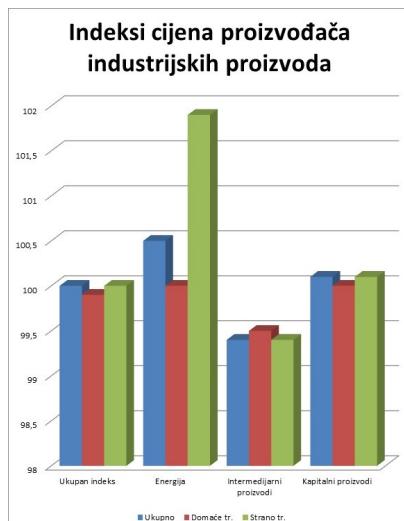
*Svim članicama i poslovnim partnerima
želimo sretnu Novu 2015. godinu*

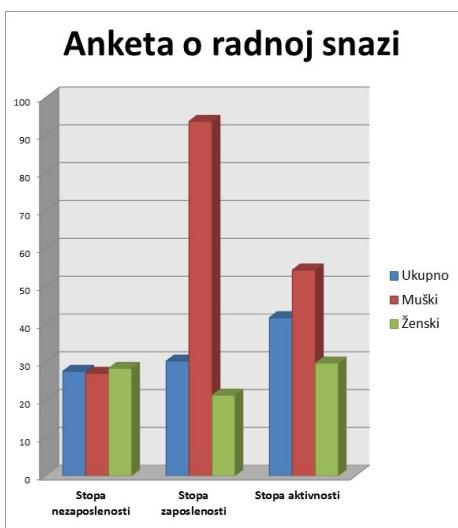
Udruženje poslodavaca FBiH

MAKROEKONOMSKI INDIKATORI

Podaci su preuzeti sa stranice; [Federalnog zavoda za statistiku](#)

INDEKS CIJENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA

ANKETA O RADNOJ SNAZI

INVESTICIJE, PRESJEK 2011-2012

Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda u Federaciji BiH od 2011. godine su izračunati u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti BiH 2010 (Službeni glasnik BiH br. 47/10) i Nomenklaturom industrijskih proizvoda Bosne i Hercegovine 2010 (Službeni glasnik BiH br. 12/11 i 41/11).

U saopćenjima i publikacijama u 2012. godini, koje se odnose na indekse cijena proizvođača industrijskih proizvoda, publikovani su samo indeksi za domaće tržište, a od januara 2013. godine se redovno mjesечно objavljaju: ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda, indeks za domaće tržište i indeks za inostrano/ inozemno tržište.

Posmatrano po oblastima, najveći rast indeksa cijena je registrovan/registriran kod Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizaciji za 9,5%. Najveći pad indeksa cijena je registrovan/registriran u oblasti Proizvodnje tekstila za 9,2%

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u novembru/studenom 2013. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine niži je za 2,4%, a u odnosu na decembar/ prosinac 2012. godine niži je za 1,8%.

U 2013. godini stopa zaposlenosti je 30,3% (39,7% za muškarce i 21,3% za žene), što je više za 0,3 procenatnih poena u odnosu na 2012. godinu kada je iznosila 30,0% (40,4% za muškarce i 20,3% za žene). Stopa zaposlenosti je najviša u starosnoj skupini 25 do 49 godina i iznosi 50,8%. Posmatrano prema djelatnostima najveći broj osoba zaposlen je u uslužnim djelatnostima, 54,5% od ukupnog broja zaposlenih.

Stopa anketne nezaposlenosti zabilježila je pad za 1,8 procenatnih poena u odnosu na 2012. godinu. Stopa nezaposlenosti za muškarce opala je za 0,6 procenatnih poena, a za žene za 3,8 procenatnih poena. Kao i do sada stopa nezaposlenosti najviša je među mlađim osobama starosti 15 do 24 godine i iznosi 58,9% (58,8% za muškarce i 59,1% za žene).

Stopa aktivnosti u 2013. godini je 41,8% (54,4% za muškarce i 29,8% za žene) što je niže za 0,6 procenatnih poena u odnosu na prošlu godinu kada je bila 42,4% (55,9% za muškarce i 29,9% za žene). Stopa aktivnosti je najviša u starosnoj skupini 25 do 49 godina i iznosi 68,4%.

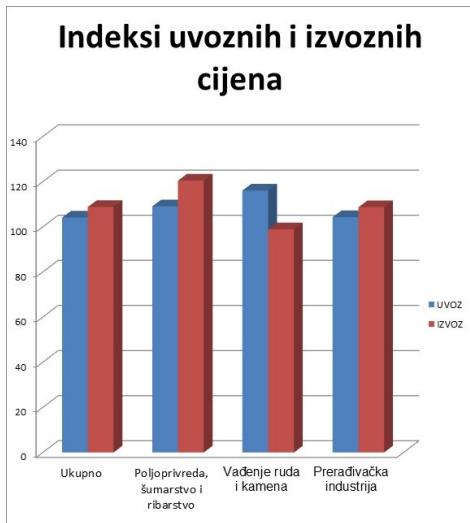
Federalni zavod za statistiku u ovom saopćenju objavljuje konačne podatke o investicijama za 2012. godinu.

Podaci su prikupljeni putem sljedećih istraživanja: - Godišnji izvještaj o investicijama u stalna sredstva (obrazac INV-01) za sve pravne osobe; - za oblast poljoprivrede individualnog sektora (poljoprivredna gazdinstva) podaci su prikupljeni putem općina, a bazirani/temeljeni su na procjenama općinskih komisija.

Nisu obuhvaćena investiciona ulaganja samostalnih poduzetnika i domaćinstava.

Podaci o investicijama prikazuju ukupne isplate za investicije po osnovnim oblicima finansiranja/financiranja, ostvarene investicije (nova i polovna/rabljena stalna sredstva) po tehničkoj strukturi i ostvarene investicije u nova stalna sredstva (nova i polovna/rabljena uvozna stalna sredstva) po tehničkoj strukturi.

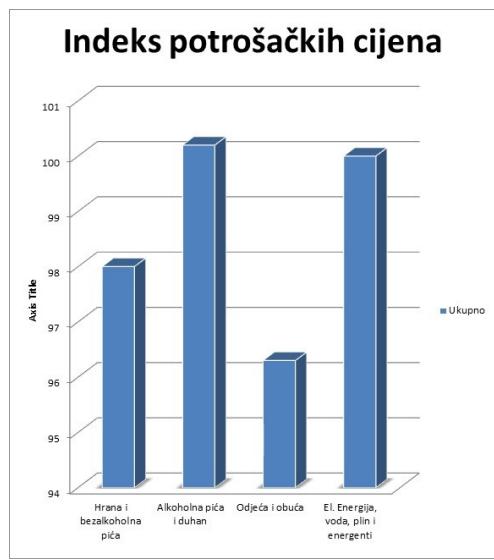
Svi podaci su iskazani po područjima Klasifikacije djelatnosti BiH 2010, koja je usklađena sa evropskom klasifikacijom NACE Rev. 2, a pravne osobe su grupisane prema sjedištu i pretežnoj djelatnosti investitora (organizacioni princip).

Federacija BiH je u novembru / studenom 2013. ostvarila izvoz u ukupnoj vrijednosti 454.154 hilj./tis. KM, što je za 8.438 hilj./tis. KM ili 1,8% manje u odnosu na oktobar / listopad 2013., odnosno za 4.741 hilj./tis. KM ili 1,0% manje u odnosu na novembar / studeni prethodne godine.

U istom mjesecu ostvaren je uvoz u vrijednosti 812.002 hilj./tis. KM, što je za 71.561 hilj./tis. KM ili 8,1% manje u odnosu na na oktobar / listopad 2013., odnosno za 4.196 hilj./tis. KM ili 0,5% manje u odnosu na novembar / studeni prethodne godine.

U periodu januar – novembar 2013. izvoz je prosjeno svakog mjeseca rastao za 0,8% a uvoz je prosjeno rastao za 1,7%. Ueš Federacije BiH u ukupnom izvozu Bosne i Hercegovine za novembar / studeni 2013. je 64,5%, a u ukupnom uvozu 62,1%. U istom mjesecu procenat pokrivenosti uvoza izvozom u Federaciji BiH je 55,9% i vei je za 3,5% u odnosu na oktobar / listopad 2013. kada je pokrivenost iznosila 52,4%. Trgovinski deficit Federacije BiH za novembar / studeni 2013. iznosi 357.847 hilj./tis. KM. U novembru / studenom 2013. najviše se izvozilo u: Njemačku 94.514 hilj./tis. KM ili 20,8% ukupnog izvoza; Hrvatsku 54.195 hilj./tis. KM ili 11,9% i Italiju 49.235 hilj./tis. KM ili 10,8% ukupnog izvoza.

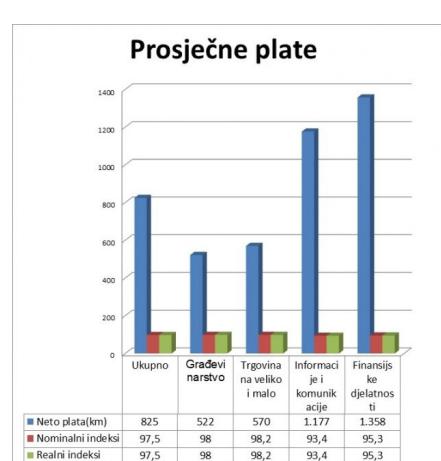

U novembru/studenom 2013. godine ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda viši je za 1,0% u odnosu na prethodni mjesec. Posmatrano prema glavnim industrijskim grupacijama ukupan indeks cijena energije viši je za 4,9%, a trajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,2%. Pad indeksa cijena je registrovan/registriran u grupaciji intermedijarnih proizvoda osim energije za 0,7%, kapitalnih proizvoda za 0,5% i netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,4%. Posmatrano prema područjima KD-a, indeks cijena je viši za 9,5% u području Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizaciji, a u području Vađenja ruda i kamena i području Snabdijevanja vodom; uklanjanja otpadnih voda, upravljanja otpadom te djelatnosti sanacije okoliša za 0,3%. U području Prerađivačke industrije indeks cijena je niži za 0,6%. Posmatrano po oblastima, najveći rast indeksa cijena je registrovan/registriran kod Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizaciji za 9,5%.

U mjesecu oktobru/listopadu 2013. godine ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH iznosio je 435.813, što predstavlja smanjenje broja zaposlenih za 0,1% u odnosu na septembar/rujan 2013. godine. U odnosu na godišnji prosjek broja zaposlenih u 2012. godini došlo je do smanjenja broja zaposlenih za 0,3%.

Prosječna mjeseca isplaćena neto-plaća po zaposlenom za oktobar/listopad 2013. godine, u Federaciji BiH, iznosi 845 KM, i nominalno je viša za 1,6%, a realno niža za 0,5% u odnosu na prethodni mjesec. U odnosu na isti mjesec prethodne godine prosječna mjeseca isplaćena neto-plaća po zaposlenom za oktobar/listopad 2013. godine nominalno je viša za 0,9%, a realno za 2,8%.

Mula Mustafe Bašeskiye 12/3, 71 000 Sarajevo
Tel; +387 33 264 830
Fax; +387 33 264 831
E-mail; info@upfbih.ba
Web; www.upfbih.ba
<https://twitter.com/Poslodavci>